

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Pedagogisch beleids- en werkplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest, december 2025

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Deel 1 Pedagogisch Beleidsplan	5
Visie en Doelstellingen	6
Visie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Doelstelling.....	6
Visie ontwikkeling binnen de peuterspeelzaal.....	6
Visie op opvoeden.....	7
Het individuele kind en de groep	8
Omgang met peuters.....	8
De ontwikkelingsgebieden	8
De sociaal-emotionele ontwikkeling	8
Emotionele ontwikkeling.....	9
De persoonlijke ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen	9
Motorische ontwikkeling, spel en (spel)materiaal	11
Senso motoriek.....	11
De cognitieve ontwikkeling	11
Spelmateriaal.....	12
De speelruimte	12
Volgen van de ontwikkeling en signaleren van een achterstand.....	13
Mentor.....	14
Normen en waarden	15
Pedagogisch handelen pedagogisch professionals	15
Deel 2 Werkplan	16
De inschrijving	17
Plaatsingsbeleid.....	17
Visie op vaccinatie	17
De wenprocedure.....	17
De dagindeling.....	18
Spelen	19
(Spel)materiaal	19
Voorlezen	19
Koffieochtend.....	19

Beeldmateriaal	20
Activiteiten met de peuters.....	20
1. Het vrije spel.....	20
2. Creativiteit.....	20
3. Muziek.....	20
4. Bewegen.....	20
5. Eten en drinken	21
6. Kringspel.....	21
7. Uitstapjes of eindejaarsviering.....	21
Feesten	21
Veiligheidsrichtlijnen	22
Hygiëne en Zindelijkheid	22
Ziektebeleid.....	22
Contact met de pedagogisch professionals.....	23
Beroepsgeheim.....	23
Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag.....	23
Vier ogen-principe	24
Klachten.....	24
Externe klachtenregeling.....	24
Slotwoord	24
Algemene gegevens	25

Inleiding

Peuterspeelzaal 't Zwanenest is voor velen een bekende voorziening in Julianadorp. Veel peuters genieten van het spelen met leeftijdsgenootjes en met ander (spel)materiaal dan zij thuis hebben. In dit pedagogisch beleidsplan wordt u geïnformeerd over hoe de peuterspeelzaal functioneert en wat de speelzaal uw kind te bieden heeft. Er wordt u een zo helder mogelijk beeld geven van wat de peuterspeelzaal inhoudt en wat er gedaan wordt op de peuterspeelzaal. Het omschrijven van de visie en doelstellingen in een pedagogisch beleidsplan geeft duidelijkheid en transparantie.

De peuterspeelzaal ondersteunt op professionele manier een deel van de opvoeding van de peuter. Dit vraagt meer dan alleen gezellig met peuters bezig zijn. Er wordt een sfeer gecreëerd die de peuter uitnodigt en stimuleert zich te ontwikkelen op een voor hem/haar passend niveau. De visie achter de benadering van de peuters en het aanbod dat hen gedaan wordt op de peuterspeelzaal, wordt in dit plan verder toegelicht.

Het schrijven van een beleidsplan is een proces, dat altijd in beweging is en zal moeten blijven.

- Deel 1 is het pedagogisch beleidsplan van peuterspeelzaal 't Zwanenest. Hierin is het pedagogisch handelen van de pedagogisch professionals omschreven. Het doel hiervan is uit te leggen welke concrete handelingen de pedagogisch professionals uitvoeren om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Er is omschreven hoe de pedagogisch professionals met de peuters omgaan en wat het doel hiervan is. De omschrijving van het pedagogisch handelen is opgebouwd aan de hand van de vier basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De vier basisdoelen zijn 'emotionele veiligheid', 'persoonlijkheidsontwikkeling', 'sociale ontwikkeling' en het eigen maken van normen, waarden en cultuur'. Deze basisdoelen zijn vervolgens weer opgedeeld in vijf pedagogische middelen: 'de pedagogisch professional-kind interactie', 'de groepsruimte', 'de groep', 'activiteiten' en 'spelmateriaal'.
- Deel 2, is het werkplan van peuterspeelzaal 't Zwanenest. Hierin staan afspraken over de dagindeling, regels, activiteiten, feestjes en uitstapjes van Peuterspeelzaal 't Zwanenest. Dit werkplan geeft snel een duidelijk beeld van de dagelijkse gang van zaken op peuterspeelzaal 't Zwanenest.

In dit pedagogisch beleidsplan kan overal waar hij staat, ook zij gelezen worden.

Deel 1

Pedagogisch Beleidsplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Peuterspeelzaal 't Zwanenest is gehuisvest in MFC 't Dorpshuis aan Middelzand 3508 in Julianadorp. De peuterspeelzaal is 4 ochtenden (maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag) per week open van 08.45 tot 11.45 uur. Peuterspeelzaal 't Zwanenest is een peuterspeelzaal voor jongens en meisjes van 2 tot 4 jaar oud en bestaat uit 2 groepen van maximaal 16 peuters. Elke groep komt twee vaste dagdelen naar de peuterspeelzaal; (maandag-donderdag ochtend of dinsdag-vrijdag ochtend). Beide groepen worden begeleid door twee vaste pedagogisch professionals. Bij ziekte wordt er gewerkt met een vaste vervanger.

Visie en doelstellingen

Op onze peuterspeelzaal willen we peuters een plek bieden waar zij zich spelenderwijs kunnen ontwikkelen en gezien worden in wie zij zijn. Onze pedagogisch professionals begeleiden en stimuleren hun ontwikkeling vanuit duidelijke pedagogische waarden en een liefdevolle, respectvolle houding. We vinden het belangrijk om dit samen met ouders te doen: door samen te kijken naar wat een kind nodig heeft, ontstaat een gedeelde verantwoordelijkheid en een opvoeding die elkaar versterkt. Zo creëren we een omgeving waarin peuters zich veilig voelen om te groeien.

Doelstelling

De pedagogisch professionals van de peuterspeelzaal stellen zich als doel: Het bieden van optimale ontwikkelingskansen aan jonge peuters van 2 tot 4 jaar, door hen in groepsverband samen te brengen onder begeleiding van een pedagogisch professional. We stimuleren de brede ontwikkeling van ieder kind: de taalontwikkeling, maar ook de motorische, sociale, emotionele cognitieve en creatieve ontwikkeling. De peuterspeelzaal wil de peuter in zijn waarde laten en hem alle denkbare mogelijkheden bieden tot onbevangen spelen. Het vrije spel wordt gezien als een van de belangrijkste voorwaarden voor een gezonde ontwikkeling. Het aanbieden van een vaste dagindeling is de basis om de peuters te stimuleren in hun ontwikkeling en samenspel met andere peuters. De peuters moeten zichzelf kunnen zijn in de groep, waardoor zij leren te vertrouwen op hun eigen mogelijkheden. Dit vertrouwen bevordert hun zelfbewustzijn en zelfstandigheid, om uit te groeien tot evenwichtige, sociale peuters. Gewezen wordt op het feit dat er geen prestaties worden verwacht van de peuters. Het is echter wel de bedoeling het kind vertrouwd te maken met de verschillende materialen en het gebruik hiervan te stimuleren, door op gerichte, bewuste en herkenbare wijze uitnodigende speelsituaties te creëren.

Visie ontwikkeling binnen de peuterspeelzaal

Op de peuterspeelzaal kunnen peuters van 2 tot 4 jaar twee ochtenden per week spelen onder deskundige leiding in een veilige sfeer. Het uitgangspunt van de peuterspeelzaal is peuters de ruimte te geven die ze nodig hebben om zich te kunnen ontplooiën. Dat betekent dat er wordt getracht een sfeer te scheppen waarin peuters zich prettig en veilig voelen. Wanneer de peuters zich op hun gemak voelen, kunnen zij initiatieven gaan nemen, bijvoorbeeld door contact te leggen met andere peuters. Ook kunnen ze hun creativiteit uiten en mogelijkheden in hun spel onderzoeken zonder dat er sprake is van dwang. Doordat de peuters op de peuterspeelzaal loskomen van de eigen omgeving (het huis, ouder, enz.) zal dit hun zelfstandigheid bevorderen. Peuters bezitten een eigenheid die zij in relatie tot volwassenen en andere peuters kunnen ontwikkelen. Het is niet nodig peuters heel strak te leiden.

Door het bieden van uitdagingen op de speelzaal wordt de ontwikkeling begeleid. Op deze manier ontdekken de peuters hun eigen mogelijkheden. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo, welke kan worden gestimuleerd door het kind voldoende uit te dagen. De optimale ontwikkeling van de peuters wordt op de speelzaal bereikt doordat zij zich veilig voelen bij volwassenen die hen andere uitdagingen bieden dan hun ouders. De peuters worden geleerd zich aan de groepsafspraken te houden. Hierdoor worden zij zich ervan bewust dat zij naast het zijn van een individu, ook deel uit kunnen maken van een groep.

Visie op opvoeden

Opvoeden is een sociaal proces dat plaatsvindt binnen verschillende maatschappelijke contexten. Een kind ontwikkelt zich niet los van zijn omgeving, maar in voortdurende interactie met anderen. Ouders, pedagogisch professionals, leeftijdsgenoten en de bredere gemeenschap spelen daarbij elk een rol. Binnen 't Zwanenest zien we opvoeden als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De peuterspeelzaal vormt, naast het gezin, een belangrijke sociale context waarin kinderen leren samen te leven, zich te uiten en rekening te houden met anderen. In de dagelijkse omgang, het spel en de samenwerking met leeftijdsgenoten ontwikkelen zij sociale, emotionele en communicatieve vaardigheden. Door een veilige, stimulerende en respectvolle omgeving te bieden, dragen we bij aan de brede ontwikkeling van het kind en aan een gezonde verbinding tussen kind, gezin en samenleving.

Op het moment dat ouders hun peuter naar de peuterspeelzaal brengen, is het belangrijk dat zij duidelijk en liefdevol afscheid nemen. Zo weet de peuter dat de pedagogisch professional vanaf dat moment de vertrouwde persoon is die voor hem of haar zorgt.

Vanaf het moment van afscheid neemt de pedagogisch professional de verantwoordelijkheid over. Zij leert het kind kennen in zijn of haar eigenheid en met het unieke karakter dat ieder kind heeft. Omdat peuters allemaal verschillend zijn, is het goed leren kennen van elk kind essentieel. Alleen dan kan de pedagogisch professional de begeleiding en aandacht bieden die aansluit bij de individuele behoeften van het kind.

De pedagogische aanpak is gericht op het leren kennen, waarderen en stimuleren van de mogelijkheden die ieder kind in zich draagt.

In praktische zin biedt peuterspeelzaal 't Zwanenest een uitnodigende, veelzijdige en veilige speelomgeving aan. Via spel ontwikkelen en leren jonge peuters. Er worden passende activiteiten en passend spelmateriaal aangeboden. Elk kind krijgt hierdoor de mogelijkheid om op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Spelenderwijs en door interactie met andere peuters en pedagogisch professionals vergroten zij hun woordenschat, ontwikkelen zij hun motorische mogelijkheden en groeien zij in sociaal vaardig gedrag. De ontwikkeling van het kind vindt plaats door interactie met de omgeving. De pedagogisch professionals volgen het ontwikkelingsproces en proberen het kind een stapje verder te brengen. Er wordt vanuit gegaan dat de peuters groeien door het krijgen van positieve aandacht. We helpen de kinderen stap voor stap vertrouwd te raken met afspraken en sociale regels en moedigen hen aan deze in de praktijk toe te passen. De eigenheid van ieder kind wordt belangrijk gevonden en per kind wordt bekeken wat de juiste aanpak is. Hierdoor wordt een professionele beroepshouding gewaarborgd.

Het individuele kind en de groep

De peuterspeelzaal is voor de meeste peuters de eerste situatie waarin zij van hun vertrouwde thuisomgeving vandaan zijn. Zij moeten leren vertrouwen op de structuur en veiligheid die de peuterspeelzaal biedt. Tevens moeten ze leren omgaan met een groep leeftijdsgenootjes.

Ieder kind doorloopt het gewenningsproces op zijn eigen manier en heeft daarbij verschillende vormen van ondersteuning nodig. Soms betekent dit even ruimte bieden, soms juist stimuleren om mee te doen in de groep. De duidelijke afspraken en structuur in de groep helpen kinderen zich veilig en vertrouwd te voelen. Voorop staan de belangen van het kind. Dit zal verenigbaar moeten zijn met de belangen van de groep. De pedagogisch professional zal hier waar nodig bewust een keuze in maken.

Omgang met peuters

De peuterspeelzaal is voor de meeste peuters de eerste situatie waarin zij van hun vertrouwde thuisomgeving vandaan zijn. Daarbij is een goede lichaams- en luisterhouding richting het kind van groot belang. De pedagogisch professional komt op ooghoogte en maakt oogcontact als ze iets bespreken met de peuter. Bij binnenkomst groet de pedagogisch professional alle peuters persoonlijk en geeft ze individuele aandacht. Ook wordt de peuters geleerd naar elkaar te luisteren en op hun beurt te wachten met vertellen. Omdat peuters zich snel ontwikkelen, worden de peuters bij het spelen ondersteund en spelmateriaal gestimuleerd. Soms is het bijvoorbeeld van belang een kind kennis te laten maken met dat iets moeilijker is dan waar hij normaliter mee speelt.

Peuters hebben in deze fase van hun ontwikkeling een sterke behoefte aan lichamelijke nabijheid. Zij ontdekken de wereld en de mensen om hen heen met hun hele lijf. Onze pedagogisch professionals stemmen hierop af door met warmte en aandacht nabij te zijn: troost als een kind verdrietig is, of even op schoot mogen zitten wanneer dat veiligheid geeft en samen rustmomenten inlassen.

De ontwikkelingsgebieden

We onderscheiden verschillende ontwikkelingsgebieden, maar houden altijd voor ogen dat elk kind een samenhangend geheel is en niet simpelweg een optelsom van deze gebieden. De ontwikkelingsgebieden die we onderscheiden zijn:

- De sociaal-emotionele ontwikkeling
- De emotionele ontwikkeling
- De persoonlijke ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen
- Motorische ontwikkeling
- Sensomotorische ontwikkeling
- De cognitieve ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling

De peuterspeelzaal is een plaats waar de peuter (meestal) voor het eerst in een groep met anderen speelt. Hoewel peuters vaak nog naast in plaats van met elkaar spelen, krijgt het sociale aspect door het samen in de kring zitten en naar elkaar en de pedagogisch professional te luisteren, gericht vorm. Ook het samen eten en drinken en andere gezamenlijke activiteiten stimuleren de sociale ontwikkeling. Peuters krijgen oog voor elkaar en leren rekening te houden met elkaar. Ze leren binnen

een veilige omgeving hun eigen grenzen te ontwikkelen, plezier te ervaren aan het samen ondernemen van dingen en een vertrouwde plaats in de groep te vinden. Op de peuterspeelzaal wordt de peuter geaccepteerd zoals hij is, maar daarnaast wordt de peuter ook gestimuleerd in zijn haar ontwikkeling. Afspraken met betrekking tot het samen spelen en het omgaan met het spelmateriaal. Positief gedrag wordt gestimuleerd door de peuter aandacht of een compliment te geven.

Emotionele ontwikkeling

De peuter ontdekt dat hij een eigen 'ik' heeft en los van de ouder iemand is met een eigen wil. Hij komt in een fase van 'nee' zeggen en zelf doen. De peuter reageert vaak direct en impulsief en laat heftige emoties zien. Hij kan zijn emoties vaak nog niet zo goed reguleren. Op de peuterspeelzaal is ruimte voor de emoties van de peuter: zijn gevoelens worden door de pedagogisch professionals serieus genomen. Door positief in te gaan op de verschillende emoties wordt het herkennen en adequaat uiten van eigen gevoelens gestimuleerd. Alle emoties mogen er zijn bij de peuters, alleen niet al het gedrag. Peuters verwerken hun emoties vaak door middel van het naspelen van de gebeurtenissen. Ook het creatieve spel (met bijvoorbeeld water, zand, klei en verf) helpt de peuter om uiting te geven aan zijn emoties. Tevens leert de peuter tijdens het begeleide spel om emoties van andere peuters te herkennen en om daar goed mee om te gaan. Pedagogisch professionals willen de peuter ondersteunen in de problemen die het tegen kan komen. Dit kan door woorden te geven aan de gevoelens en emoties die het kind heeft. De pedagogisch professional zal proberen zich te verplaatsen in het kind en er samen met het kind over praten. Als peuters een conflict of meningsverschil hebben zal de pedagogisch professional eerst kijken of de peuters het samen op kunnen lossen. Lukt dit niet, dan zal de pedagogisch professional de peuters helpen door te verwoorden wat er aan de hand is en de peuters te vragen hoe dit samen op te lossen. Zij laat de peuters samen overleggen. Daarbij worden dan duidelijke afspraken gemaakt. Pedagogisch professionals vinden het belangrijk dat een kind leert voor zichzelf op te komen, maar ook dat een kind leert om bijvoorbeeld (spel)materiaal te delen met anderen. Dit doen ze door de situaties die voorvallen uit te leggen, en daarna samen te bekijken hoe ze die kunnen oplossen. Daarbij wordt uitgelegd hoe en waarom bepaalde dingen zo gebeuren.

De persoonlijke ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen

Op elk ontwikkelingsgebied zijn rond de peuterleeftijd grote sprongen zichtbaar. In zijn totaliteit groeit de peuter enorm en de innerlijke ontwikkeling groeit mee; het ik-besef wordt duidelijker. De peuter ontdekt dat hij een op zichzelf staande persoonlijkheid is met een eigen wil; "Ikke doe dat niet", "ikke wil ook mee". Voor de volwassenen om de peuter heen kan dat een lastige fase zijn. Duidelijkheid en geduld zijn erg belangrijk in deze fase. De pedagogisch professionals gaan hier creatief mee om, soms door het vinden van een gulden middenweg.

De persoonlijkheid van een mens wordt gevormd door zijn karakter, temperament en de verschillende kwaliteiten die een mens bezit. Er is een voortdurende wisselwerking tussen een persoon en de situatie waarin hij of zij zich bevindt. De groei van de persoonlijkheid gebeurt door rijping en doorleren van de wereld om je heen. De persoonlijkheidsontwikkeling van een jong kind verloopt volgens verschillende fasen. Deze fasen hebben een vaste volgorde en vinden ongeveer op dezelfde leeftijd plaats. De eerste fase is de babytijd; die loopt van 0 tot ongeveer 1 jaar. De tweede fase is de peutertijd; die loopt van ongeveer 1 tot 3 jaar, en de peuters maken daarin een snelle ontwikkeling door. Ze krijgen een eigen persoonlijkheid en een eigen wil. Daardoor krijgen ze grip op de wereld om hen heen. De volgende fase is de kleutertijd; deze loopt van 3 tot 6 jaar. In deze kleutertijd ontdekt een kind wat voor persoonlijkheid hij heeft. Hij ontwikkelt zich in vele opzichten, er ontstaat een persoonlijk geweten, en de normen en afspraken van de ouders worden eigen gemaakt.

De pedagogisch professional werkt op verschillende manieren aan het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid, zelfstandigheid en weerbaarheid van een kind. Dit doet de pedagogisch professional door:

- Het kind positief te benaderen en complimentjes te geven.
- Het kind te laten merken dat hij de moeite waard is en serieus wordt genomen in wat het kind zegt of doet.
- Het kind te waarderen zoals het kind is (in zijn waarde laten) en ruimte geven voor een eigen mening.
- Het kind aan te moedigen en de vrijheid te geven om zelf 'problemen' op te lossen en te zorgen dat er 'succesmomenten' in een activiteit zitten.
- Het kind te stimuleren zelf na te denken en oplossingen voor 'problemen' te zoeken, maar altijd in de buurt te zijn voor 'een helpende hand'.
- Het kind zelf te laten doen wat het zelf kan en niet te snel dingen over te nemen.
- Het kind het gevoel te geven dat het zelf heel veel kan, daar vertrouwen in te hebben. Daardoor krijgt een kind vertrouwen in zichzelf en kan het trots zijn op zichzelf.
- Het kind te stimuleren voor zichzelf op te komen, door hem zelf na te laten denken over de situatie, en hem daarbij te helpen door te vertellen wat de pedagogisch professional ziet.
- Elk kind zijn verhaal te laten doen en oprecht te luisteren.

De pedagogisch professional werkt ook aan het rekening houden met anderen en behulpzaam zijn (sociaal zijn). Dit doet de pedagogisch professional door:

- Peuters samen dingen te laten doen, samen te laten spelen.
- Peuters te stimuleren elkaar te helpen.
- Het kind te leren om te luisteren naar andere peuters, bijvoorbeeld in de kring.
- Het kind te leren dat het soms op zijn beurt moet wachten, bijvoorbeeld bij een spelletje.
- Het kind te vragen iets voor een ander kind te doen als dat kind iets niet lukt, bijvoorbeeld een lijmpotje open maken.
- Peuters complimenten te geven in de groep als ze goed meedoen, fijn samen spelen, andere peuters helpen.
- Te proberen peuters zelf de conflicten op te laten lossen, door te benoemen wat de pedagogisch professional ziet, te vragen hoe zij het op willen lossen, of uiteindelijk de oplossing aan te dragen.

Verder vinden de pedagogisch professionals het belangrijk dat peuters betrokken zijn, goed luisteren en goed naar elkaar luisteren. Dit stimuleert de pedagogisch professional door:

- Door interessant activiteiten aan te bieden die betekenisvol zijn voor het jonge kind.
- Het kind te leren luisteren naar de afspraken die binnen de groep gelden; bijvoorbeeld niet op tafel klimmen, spelmateriaal heel laten of elkaar geen pijn doen, maar ook door de peuters hun eigen verhaal te laten vertellen.
- Het kind na een verhaal voor te hebben gelezen te vragen waar het over ging, of een kind het verhaal na te laten vertellen.
- De peuters te leren op hun beurt te wachten en te luisteren naar de andere peuters door bijv. te moeten wachten tot een ander kind klaar is met praten.
- Grenzen te stellen aan wat wel en niet mag in de kring, bijv. blijven zitten op je stoel.
- Peuters uit te dagen mee te doen in de kring, en dit telkens opnieuw te proberen, ook als een kind dit spannend of moeilijk vindt. En positief te bevestigen wanneer het kind het probeert.

Pedagogisch professionals vinden het ook belangrijk om peuters te leren genieten, vrolijk en spontaan te zijn. Dit stimuleert de pedagogisch professional door:

- Met de peuters 'grapjes' te maken.
- Samen met het kind een leuke activiteit doen; dat kan individueel, maar ook in een groepje; bijvoorbeeld een spelletje samendoen.
- Het kind zichzelf te laten zijn zodat het zich vertrouwd voelt.
- Als pedagogisch professional zelf vrolijk en spontaan te reageren en te laten zien dat er genoten wordt van de peuters.

Motorische ontwikkeling, spel en (spel)materiaal

Al voor de geboorte beweegt een baby zich voortdurend waardoor het zichzelf steeds oefent. In de eerste anderhalf jaar van zijn leven ontwikkelt een hulpeloos wezentje zich tot een kind dat zich zelfstandig in een ruimte kan bewegen. Van liggen tot zitten, kruipen en lopen. Al spelend leert en ontwikkelt het kind zijn motoriek, die hem in staat stelt zijn omgeving te verkennen. Daarnaast leert hij allerlei materialen kennen met de mogelijkheden daarvan. Bij de motorische ontwikkeling wordt de grove en fijne motoriek onderscheiden. Onder grove motoriek verstaan we het beheersen van de bewegingen van armen en benen. Grove motoriek uit zich bijvoorbeeld in het vermogen te klimmen en klauteren of door grote blokken te stapelen. De fijne motoriek heeft betrekking op het werken met de vingers. Fijne motoriek komt bijvoorbeeld tot uiting in tekenen en kleine puzzels maken. De pedagogisch professionals proberen aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind en (spel)materiaal aan te bieden dat op dat moment bij het kind past. Bijvoorbeeld: Een peuter van net twee krijgt met verven een dikke kwast.

Senso motoriek

Senso motoriek is de basis voor motorische en totale ontwikkeling van het kind. Door met een bal te spelen krijgt het de betekenis van iets waarmee je kunt rollen en gooien. Door het voorwerp "bal" motorisch te ontdekken krijgt het woord "bal" inhoud. Te weinig motorisch ontdekken kan leiden tot problemen in onder andere de taalontwikkeling van de peuter. Door het bewegen leert het kind zijn lichaam kennen (lichaamsplan) en van daaruit de omgeving (ruimtelijke oriëntatie). Dit is onder andere van belang om uiteindelijk te leren rekenen.

De cognitieve ontwikkeling

Met cognitieve ontwikkeling bedoelen we het ontwikkelen van het denken, de processen die het handelen van de mens bepalen en het leren kennen van de wereld. Elke ervaring is leren. Herhalingen maken de ervaringen sterker en leiden tot nieuw gedrag. Peuters denken concreet; ze praten over een kraan die te zien en te voelen is. Het denken ontwikkelt zich van concreet naar abstract: er wordt gepraat over dingen die nu niet direct waarneembaar zijn, een verjaardag van morgen, de komende vakantie. Door het kunnen denken ontwikkelt zich taal. Taal is een communicatiesysteem dat op haar beurt het denken aanstuurt en ordent. In het spel van een peuter zien we vaak hoe taal, denken en handelen samengaan. Om deze ontwikkelingen optimaal te laten verlopen is een aantal principes belangrijk:

- Herhalingen; om te kunnen onthouden. Bijvoorbeeld herhalen van rituelen (afscheid, drinken, liedjes, dagritme)
- Memoriseren; inprenten in het geheugen
- Oefenen; puzzelen, tekenen, plakken, bouwen, spelletjes etc.

- Nieuwe uitdagingen; andere activiteiten, uitdagende spelomgeving, materiaal; Zo leert een kind iets nieuws, voortbouwend op verworven vaardigheden (bijvoorbeeld: er kan geplakt worden met papier)
- Oplossen van problemen; Pedagogisch professionals helpen de peuters met het vinden van oplossingen, zodat ze mogelijk zelf in staat zijn het volgende probleem op te lossen. In het spel reiken peuters elkaar oplossingen aan.

Spelmateriaal

Op de peuterspeelzaal worden verschillende materialen ingezet om de ontwikkeling van peuters te stimuleren. Het aanbod is gevarieerd en zorgvuldig samengesteld, zodat kinderen zich in brede zin kunnen ontwikkelen. De materialen zijn onder te verdelen in de volgende categorieën, elk met eigen pedagogische doelen.

1. Rollenspel en wereldoriëntatie

Materialen: keukentje met servies, poppen, poppenbedje, verzorgingsmaterialen.

Pedagogische doelen:

- Ontwikkelen van fantasie en verbeeldingskracht.
- Oefenen van sociale vaardigheden: samen spelen, rekening houden met elkaar, beurtgedrag.
- Verwerken en naspelen van dagelijkse ervaringen, waardoor kinderen grip krijgen op de wereld.
- Stimuleren van taalontwikkeling door het benoemen van handelingen en rollenspel-dialogen.

2. Bouw- en constructiespel

Materialen: blokken, eenvoudig constructiemateriaal, auto's.

Pedagogische doelen:

- Ontwikkelen van ruimtelijk inzicht en probleemoplossend denken.
- Bevorderen van motorische vaardigheden (fijne en grove motoriek).
- Stimuleren van samenwerking: bouwen samen plannen, delen van materialen.
- Vergroten van doorzettingsvermogen en concentratie.

3. Taalstimulering en denkontwikkeling

Materialen: leesboekjes, puzzels, mozaïek, vormen.

Pedagogische doelen:

- Vergroten van woordenschat en taalbegrip.
- Oefenen van concentratie, structuur herkennen en probleemoplossend werken.
- Stimuleren van logisch denken en patroonherkenning.
- Versterken van het plezier in boeken en verhalen.

4. Creatieve en sensorische materialen

Materialen: verf, lijm, papier, kleurpotloden, wasco, klei.

Pedagogische doelen:

- Ontwikkelen van fijne motoriek en handvaardigheid.
- Stimuleren van zelfexpressie en creativiteit.
- Ervaren van zintuiglijke prikkels (gevoel, geur, structuur).
- Leren omgaan met materiaal en techniek: experimenteren, combineren, ontdekken.

5. Muziek en ritme

Materialen: diverse muziekinstrumenten.

Pedagogische doelen:

- Ontwikkelen van muzikaliteit en ritmegevoel.
- Bevorderen van luistervaardigheden en auditieve waarneming.
- Stimuleren van expressie en plezier in samen muziek maken.
- Ondersteunen van taalontwikkeling door liedjes en herhaling van ritmes.

De speelruimte

De peuterspeelzaal heeft een ruimte waarin de peuters veel fysieke ruimte hebben om zich te bewegen. De ruimte is praktisch en overzichtelijk ingedeeld. Alle activiteiten kunnen zonder problemen plaats vinden in deze ruimte. Voor de pedagogisch professionals is dit prettig omdat ze op elk moment kunnen overzien waar de peuters zich bevinden en wat zij doen. Ook de toiletruimte is vanuit de speelzaal te bereiken. Naast en in de deur tussen de toilet- en de speelzaal zit een venster zodat beide ruimtes kunnen worden overzien. De bovenste delen van de ramen van de speelruimte kunnen open, zodat voldoende gelucht kan worden. Vanuit de speelzaal is via openslaande tuindeuren de grote buitenspeelruimte te bereiken. Deze is voorzien van een omheining conform de veiligheidseisen voor peuterspeelzalen.

Volgen van de ontwikkeling en signaleren van een achterstand

Elk kind heeft een drang tot groeien en ontwikkelen. Hoe het kind zich ontwikkelt is afhankelijk van een aantal factoren:

- Aanleg: Elk kind wordt met een bepaalde aanleg en kwaliteiten geboren. Afwijkingen kunnen de ontwikkeling vertragen of belemmeren.
- Ziektes: Ziektes kunnen het kind remmen in zijn ontwikkeling. Afhankelijk van de aard en ernst van de ziekte kan de ontwikkeling tijdelijk of blijvend geremd worden.
- Omgeving: De (woon)omgeving en het gezin kunnen het kind stimuleren of remmen in zijn ontwikkeling. Ook deze invloeden kunnen tijdelijk of blijvend zijn.

De ontwikkeling van peuters verloopt volgens een bepaald patroon en in fases. Voor de meerderheid geldt: liggen, rollen, zitten, kruipen, lopen. Wat betreft de taal: brabbelen, losse woorden, twee-woord-zinnen, eenvoudige zinsconstructies. Hoewel elk kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelt, zijn er gemiddelde leeftijden aan te geven voor bepaalde ontwikkelingen. De meeste peuters lopen bijvoorbeeld met 12-18 maanden. Dat wil zeggen dat een kind dat pas met 18 maanden loopt zich wel

normaal ontwikkelt, mits het looppatroon kwalitatief goed is. Als het kind na 18 maanden begint met lopen, wordt er van een vertraagde ontwikkeling gesproken. Het is van belang dat elk kind de tijd krijgt zich te ontwikkelen.

De pedagogisch professionals volgen de ontwikkeling van elk kind. Rond het derde jaar en vlak voordat het kind naar de basisschool gaat, wordt er aan de hand van een Handelenlijst een observatie uitgevoerd. Verder vormen de pedagogisch professionals zich een beeld van een kind aan de hand van hun contacten met het kind en aan de hand van de verschillende spelsituaties. Door hun kennis van de ontwikkeling en hun ervaring met vele peuters zijn zij in staat om aan te geven of een kind zich normaal, vertraagd of afwijkend van de 'norm' ontwikkelt. Ze bespreken dit met elkaar, delen hun visie en vormen gezamenlijk een oordeel. Het gaat hier niet om een diagnose, niet om oorzaken, alleen om het signaleren. Een voorzichtige constatering dat de ontwikkeling anders dan normaal verloopt. De pedagogisch professionals informeren bij de ouders of zij iets opmerken aan hun kind. Dit kan ook een vraag zijn naar bijvoorbeeld het functioneren van het gehoor. Dit kan voor ouders aanleiding zijn om contact met de arts of het consultatiebureau op te nemen. Vaak komen de ouders zelf met vragen over de ontwikkeling van het kind naar de pedagogisch professional. Natuurlijk kan het moeilijk zijn voor ouders als hun kind afwijkt van de 'norm'. Vanuit deze gevoelens kunnen de ouders reageren naar de pedagogisch professionals. Pedagogisch professionals houden rekening met de gevoelens van de ouders en zullen hen steunen met het oog op het belang van het kind. Een pedagogisch professional speelt in op de ontwikkeling van het kind. Ze past haar handelen aan. Zo zal ze bij een kind met een vertraagde taalontwikkeling duidelijke, korte opdrachten geven, het kind goed aankijken en checken of het kind de opdracht goed begrepen heeft. Ook kunnen zij het advies uitbrengen naar de ouders om een logopedist te raadplegen. Het doel van de peuterspeelzaal is samen met de ouders optimale kansen te bieden aan het kind om zich verder te ontwikkelen. De omgang met de andere peuters speelt hierbij een belangrijke rol, omdat peuters ook van elkaar leren. Op verzoek van ouders en gekozen school of medisch kleuterdagverblijf worden gegevens over het kind (uiteraard met toestemming van de ouders) verstrekt.

Mentor

Elke peuter bij peuterspeelzaal 't Zwanenest heeft een eigen mentor. Van de maandag/donderdag groep is dat Tanja en van de dinsdag /vrijdag groep is dat Vivianne. Tijdens de wen-ochtend zal aan de ouders kenbaar gemaakt worden wie de mentor is van hun kind. Omdat 't Zwanenest een kleine peuterspeelzaal is en de pedagogisch professionals dagelijks met de peuters werken, kunt u met vragen/ opmerkingen/ informatie omtrent uw kind bij beide pedagogisch professionals terecht. De pedagogisch professionals bespreken dit wel met elkaar. In de periode dat uw kind de peuterspeelzaal bezoekt, biedt de mentor u minimaal twee keer – indien nodig vaker - de mogelijkheid voor een oudergesprek over hoe het gaat met uw kind op de peuterspeelzaal. Hier worden onder andere de observaties die zijn gedaan met u besproken. Tijdens elk bezoek van het kind aan de peuterspeelzaal is er nadien gelegenheid om met de pedagogisch professional te spreken. Andersom zal de pedagogisch professional de ouders informeren bij bijzonderheden met betrekking tot het kind. Als het nodig is kan een afspraak buiten de peuterspeelzaaltijden om worden gemaakt.

Normen en waarden

Normen en waarden zijn een zeer belangrijk aspect van de opvoeding. Het is de basis voor het leven en werken met elkaar. Zo probeert de leiding een leefbare samenleving op de peuterspeelzaal te creëren, maar ook de peuters iets mee te geven voor de samenleving buiten de peuterspeelzaal. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaald gedrag of aan bepaalde dingen of gebeurtenissen. Het zijn opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren per samenleving. Normen vertalen de waarden in afspraken en voorschriften over hoe volwassenen en peuters zich behoren te gedragen. De waarde is bijvoorbeeld: respect hebben voor elkaar. Binnen de peutergroep staan een aantal waarden centraal: plezier, veiligheid, samenwerken, geduld, eigenheid, respect, zelfstandigheid, erkenning en waardering, verantwoordelijkheid en duidelijkheid. Het is belangrijk om met respect voor elkaar te komen tot heldere en duidelijke afspraken. Dit sluit aan bij de behoeften van de peuter. Peuters leren beperkingen te accepteren en hebben tegelijkertijd de vrijheid zich te bewegen binnen de afspraken. Zij leren omgangsvormen zoals beleefd zijn naar elkaar en voorzichtig omgaan met andermans spullen. In een conflictsituatie proberen de pedagogisch professionals bemiddelend op te treden, door erover te praten en na een incident evt. excuses te (laten) maken. In een conflictsituatie tussen pedagogisch professional en kind hanteren we dezelfde waarden en normen als hierboven beschreven. De pedagogisch professionals leren peuters respect te hebben voor anderen. Ze leren peuters netjes eten en drinken, schoon te zijn, dus bijvoorbeeld na het plassen de handen te wassen. De peuters leren de natuur met rust te laten als zij buiten spelen en de omgeving schoon te houden. Ook leren zij dat samenwerken belangrijk is: Er wordt samen opgeruimd en samen gespeeld en gedeeld.

Pedagogisch handelen pedagogisch professionals

De pedagogisch professionals zullen hun pedagogisch handelen steeds zo veel als mogelijk afstemmen op de individuele behoeften van het kind, met inachtneming van de visie zoals hierboven beschreven. De pedagogisch professionals van de peuterspeelzaal zijn goed opgeleid, volgen bijscholing en hebben ruime ervaring. Om 'scherp' te blijven op het eigen handelen en dit verder door te ontwikkelen, ontvangen alle pedagogisch professionals een aantal uren per jaar coaching gericht op het pedagogisch handelen. Hierbij wordt door de coach in de groep geobserveerd. Deze observaties zijn uitdrukkelijk niet gericht op het individuele kind, maar op het pedagogisch handelen van de pedagogisch professionals in interactie met de groep.

Deel 2

Werkplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

De inschrijving

Peuters kunnen vanaf hun geboorte ingeschreven worden voor de peuterspeelzaal en komen vervolgens op de lijst te staan. Het aanmelden van het kind gebeurt middels het invullen van een plaatsingscontract. Dit gebeurt altijd op de zaal. Op dit formulier worden een aantal gegevens over het kind en de ouders gevraagd. Peuters worden geplaatst op de peuterspeelzaal aan de hand van datum van inschrijving. Uiteraard wordt er wel rekening gehouden met de minimale leeftijd van 2 jaar. Bij het opgeven van uw kind vraagt de leiding u het inschrijfgeld over te maken binnen één week na inschrijving, waarna uw inschrijving officieel bevestigd zal worden.

Plaatsingsbeleid

Peuters zijn vanaf 2 jaar welkom om te komen spelen op de peuterspeelzaal. De speelzaal staat in principe open voor alle peuters uit Julianadorp, ook met een kleine handicap of achterstand. Een vereiste voor het plaatsen van een kind met een ontwikkelingsachterstand of beperking is dat het kind kan mee functioneren in de groep en zich veilig moet voelen. Voor kind en ouders zijn de contacten met de andere peuters en ouders heel belangrijk. Zo wordt een vroegtijdige geïsoleerde positie voorkomen.

Visie op vaccinatie

De veiligheid en gezondheid van de peuters die de speelzaal bezoeken staan voorop. De peuterspeelzaal erkent de noodzaak van vaccinatie, ter bescherming van de gezondheid van de groep. Vaccineren is belangrijk om kinderen die (nog) niet gevaccineerd kunnen worden te beschermen middels groepsimmunitet. Wij volgen de berichtgeving, cijfers en richtlijnen van de GGD en anticiperen wanneer er sprake is van een verhoogd risico dan wel van een regionale of landelijke uitbraak.

't Zwanenest hanteert op dit moment geen weigeringsbeleid voor niet-gevaccineerde kinderen. Dit kan op ieder moment worden aangepast, indien de situatie erom vraagt. Bij aanvang van de plaatsing vragen wij of uw kind heeft laten inenten via het Rijksvaccinatieprogramma. In Nederland is het sinds januari 2022 mogelijk anoniem te vaccineren, waardoor landelijke/regionale vaccinatiegraad niet volledige informatie biedt. Heeft u toch enige behoefte aan informatie over de vaccinatiegraad in de regio van onze peuterspeelzaal, dan verwijzen u naar: <http://www.vzinfo.nl/vaccinaties>

Ons advies is om een ziek kind, ongeacht besmettelijkheid of ziekte in alle rust thuis op te vangen. Waar het met alle rust en aandacht beter kan worden.

De wenprocedure

Voordat de peuter op de peuterspeelzaal begint zal hij eerst eens met zijn ouders komen kijken. Dit is een vooraf gepland bezoekje van ongeveer 30 minuten. De eerste keer is het voor het kind prettig en veilig om een ouder bij zich te hebben om zo samen de groep, de pedagogisch professionals, de ruimte en het speelmateriaal te verkennen. De peuter krijgt rustig de gelegenheid om vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving van de peuterspeelzaal. Mocht een peuter moeite hebben met het afscheid nemen, kan er worden afgesproken dat ouders telefonisch contact opnemen met de pedagogisch

professionals over het verloop van het eerste half uur. In het belang van het kind zal het afscheid nemen kort worden gehouden. Vaak worden peuters van het lange afscheid nemen onzeker.

De dagindeling

Een dagdeel op de peuterspeelzaal is als volgt ingedeeld *:

8.45 uur	De deur gaat open, binnenkomst van de peuters; Afscheid van de ouders Vrij spelen/ eventueel knutselen en eventueel voorlezen
10:15 uur	In de kring voor fruit eten en drinken. Daarna wordt aan alle peuters voorgelezen Bij goed weer wordt er buiten gespeeld of bij slecht weer nog een binnen activiteit of een knutselwerk/kleuren
11.45 uur	De deur gaat weer open en de peuters worden opgehaald

De peuter komt binnen in de hal met de ouder. De jas en tas worden opgehangen. De peuters en ouders wachten hier gezamenlijk tot de deur van de zaal wordt opengedaan om 8.45 uur. Het meegebrachte fruit wordt op de schaal gelegd. Het kind is vrij in het kiezen van een activiteit. Dit kan bijvoorbeeld zijn een puzzeltje maken, een boekje lezen, bouwen met blokken of in de poppenhoek spelen. De ouder neemt afscheid in de hal van het kind. Het kind komt zelf de zaal binnen. Het afscheid nemen is een heel belangrijk onderdeel van de dagindeling. Wanneer duidelijk afscheid wordt genomen en de peuter zich dit goed realiseert, is dit een belangrijke stap voor het verdere verloop van de ochtend. De peuter weet op dat moment dat de verantwoordelijkheid overgedragen is aan de pedagogisch professionals. Voor ouders is het belangrijk te weten dat bewust afscheid nemen heel belangrijk is, ook al wordt het kind daardoor verdrietig. De peuters leren in de eerste paar weken dat hun ouders weggaan én terugkomen en leert vertrouwen te hebben in de pedagogisch professionals, waardoor het zich veilig gaat voelen. Ook voor de ouders is het afscheid nemen van groot belang. Zij moeten hun kind achterlaten bij iemand die ze vaak in eerste instantie niet zo goed kennen. De peuters gaan spelen en de pedagogisch professionals helpen en begeleiden de peuters hierbij. Er worden eventueel voorbereidingen getroffen voor een knutselwerkje. Tussendoor kan de peuter eventueel naar het toilet onder begeleiding of zelfstandig. Opruimen doet de groep gezamenlijk en daarna gaan de pedagogisch professionals met de peuters in de kring zitten. Hier eten de peuters samen het meegebrachte fruit, dat door de pedagogisch professionals is schoongemaakt. Daarna drinken de peuters nog een bekertje limonade en wordt er voorgelezen. Als het weer het toelaat gaan de peuters lekker buiten spelen, anders wordt er in de peuterspeelzaal nog gespeeld of wordt er een knutselwerkje gemaakt. Mocht het zo uitkomen doen we het laatste kwartier nog een korte activiteit voordat de peuters weer worden opgehaald door de ouder. Dit kan variëren van een liedje zingen, een verhaaltje lezen of een spelletje doen. Het einde van de ochtend is om 11.45 uur. Dan gaat de deur weer open en kunnen de peuters uit de zaal worden gehaald.

Deze dagindeling is een richtlijn die zoveel als mogelijk wordt aangehouden. Echter, mocht het op dat moment beter aansluiten bij de behoeften van de groep, dan kan de volgorde van activiteiten eens anders worden ingedeeld.

Spelen

Spelen is één van de belangrijkste factoren die bijdragen aan de ontwikkeling van peuters. Spelen is dingen doen waar je zin in hebt, zolang je zelf wilt, zonder iets speciaals te willen bereiken, zonder dat iemand tegen je zegt dat iets moet. Bij jonge peuters bestaat vrijwel alles uit spelen. Spel draagt bij aan de ontwikkeling van hun lichaam, verstand, taal, waarden en normen, gevoelens, fantasie en de mogelijkheid zich uit te drukken. Peuters kunnen op allerlei manieren spelen. Op de speelzaal wordt daar zoveel mogelijk de gelegenheid voor gecreëerd: ruimte, (spel)materiaal, knutselmateriaal, veiligheid en andere peuters. In het contact met leeftijdsgenootjes leren peuters hoe ze zich sociaal kunnen redden. Ze moeten aan een ander duidelijk kunnen maken wat ze willen, zich in de ander leren verplaatsen en eventuele conflicten oplossen. Door zich te vergelijken met hun leeftijdsgenootjes worden ze zich bewust van hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Op de speelzaal wordt nagestreefd dat de voorwaarden die sociale contacten tussen peuters stimuleren, aanwezig zijn.

(Spel)materiaal

Het aanbod van diverse speelmaterialen op de peuterspeelzaal is voor de peuters vrij om te kiezen. De speelzaal beschikt over een ruim aanbod aan creatief materiaal waaronder potloden, stiften, lijm, vetkrijt, verf, papier en klei, waarmee regelmatig gewerkt wordt. Daarnaast is er een keukentje, een autobaan, een boekenmand en op de tafels ligt altijd een diversiteit aan (spel)materiaal (bijvoorbeeld constructiemateriaal, puzzels, spelfiguren). Ook is er een wisselend aanbod aan (spel)materiaal van de Speeltheek, dat eens per 4-6 weken geruild wordt voor ander (spel)materiaal.

Voorlezen

Er wordt door de pedagogisch professionals alle dagen voorgelezen. 's Ochtends tijdens het spelen aan peuters die het fijn vinden om voorgelezen te worden op dat moment en na het eten en drinken wordt er aan de hele groep voorgelezen.

Eén keer in de maand komt op beide groepen de 'voorleesoma'. Dit is een initiatief vanuit de bibliotheek. Zij leest aan alle peuters voor. Het boek dat voorgelezen wordt, wordt door de pedagogisch professionals uitgezocht en heeft vaak te maken met het seizoen. Soms is het een op zich staand thema. Ook wordt er gebruik gemaakt van het vertelkastje. Het voordeel hiervan is dat het grote platen zijn en alle peuters goed kunnen meeleven met het verhaal, wat bijdraagt aan een goede interactie tussen de voorleesoma en de peuters.

Koffieochtend

Gemiddeld één keer in de maand houdt de peuterspeelzaal een koffieochtend, waar iedere ouder/ verzorger welkom is. Dit bevordert de contacten met ouders onderling en de ouders kunnen zelf zien hoe de peuters zijn op de zaal. Het bevordert ook de samenwerking tussen de pedagogisch professionals en de ouders en scheidt een band. Pedagogisch professionals en ouders leren elkaar beter kennen. De koffieochtend is ook een moment waarop ouders altijd met vragen terecht kunnen bij de pedagogisch professionals. In de nieuwsbief wordt aangegeven wanneer de ochtenden worden gehouden.

Nieuwsbrief

Eens per 4-6 weken wordt een digitale nieuwsbrief verzonden naar alle ouders/ verzorgers. Via deze brief worden ouders op de hoogte gesteld van belangrijke data, vakanties, activiteiten en andere bijzonderheden. De meest recente nieuwsbrief is tevens in te zien via de website.

Beeldmateriaal

Wanneer u uw kind aanmeldt bij de peuterspeelzaal wordt u gevraagd of u toestemming wilt geven om foto's van uw kind op de website van peuterspeelzaal 't Zwanenest te laten plaatsen. Uw keuze mag op elk gewenst moment herzien worden. Foto's die tijdens de speelochtend worden gemaakt worden via whatsapp met u gedeeld. Deze zijn uitsluitend voor eigen gebruik. 't Zwanenest geeft hiervoor geen toestemming om deze op sociale media te delen.

Activiteiten met de peuters

1. Het vrije spel

Bij binnenkomst mogen de peuters kiezen waarmee ze spelen. Doordat peuters over het algemeen over een korte spanningsboog beschikken, zal de peuter geneigd zijn te wisselen naar een ander spel. In het hoofdstuk (spel)materiaal is aangegeven wat er onder andere in de peuterspeelzaal aanwezig is. De verscheidenheid aan (spel)materiaal zorgt ervoor dat afwisselend de grove- en fijne motoriek bij de peuter wordt aangesproken. Tijdens het vrije spel is het kind in de gelegenheid door zijn fantasie zijn voorstellingsvermogen te vergroten. De pedagogisch professional stimuleert de peuter niet steeds voor hetzelfde (spel)materiaal te kiezen. Zij zal de peuter ook ander speelmateriaal of materiaal met een andere moeilijkheidsgraad aanbieden.

2. Creativiteit

De creativiteit wordt bij de peuter geprikkeld, door hem kennis te laten maken met allerlei verschillende materialen. De peuter kan zich daar vrij in uitleven. Verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. Vooral de ontwikkeling van de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo spelenderwijs gestimuleerd.

3. Muziek

Muziek is ontspannend, feestelijk en gezellig. Door met de groep peuters muziek te maken wordt het ritmegevoel versterkt. Het ontvangen van hoge en lage klanken in de muziek wordt meegenomen. De beer broemt en heeft een zwaar geluid, de muis piept en heeft een hoog geluid. Een bijkomstigheid is dat ook het taalgebruik en begripsvermogen van de peuter zich ontwikkelt.

4. Bewegen

Peuters zijn voortdurend in beweging. Met verschillende spelletjes wordt bewust het bewegen van de peuter geactiveerd. Dit zijn onder andere kringspelletjes, fietsen, stappen voor de motoriek. Begrippen

en tegenstellingen zoals hoog en laag, voor een achter, worden spelenderwijs geoefend. Ook de sociale vaardigheden komen aan bod, zoals bijvoorbeeld wachten op je beurt.

5. Eten en drinken

Eten en drinken is een sociaal gebeuren. Het eten en drinken gebeurt in de kring. Het begint met het zingen van een liedje over eten en drinken en pas als iedereen wat heeft genomen van de schaal met fruit mag er echt worden begonnen. Het eten en drinken in de kring is het rustpunt op de peuterspeelzaal en geeft de peuters de gelegenheid om ze te laten vertellen over dingen die hen bezig houden. Nadat iedereen zijn eten en drinken op heeft gaat de groep verder met een andere activiteit. Dit kunnen diverse dingen zijn, zoals buiten spelen, het zingen van liedjes, het luisteren naar een verhaaltje, of nog even aan tafel spelen met wat klei of blokken.

6. Kringspel

Onder kringspel wordt het gezamenlijke spel verstaan zoals bijvoorbeeld Jan Huigen in de ton, een spelletje memory, het overrollen met een bal of het sorteren van vormen en kleuren. Bijna alle facetten van de ontwikkeling komen hierbij aan de orde.

7. Uitstapjes of eindejaarsviering

Enmaal per jaar wordt er een gezellig feestje georganiseerd op de peuterspeelzaal. Dit gebeurt meestal in de laatste week van het schooljaar. Gezellig samen zijn met elkaar bevordert het saamhorigheidsgevoel en op deze manier wordt het schooljaar afgesloten op een feestelijke manier. Ook wordt er wel eens een uitstapje gepland, bijvoorbeeld een bezoek aan de bibliotheek. Ouders zijn hierbij meestal ook welkom. Eerst wordt er voorgelezen en de peuters worden actief betrokken in het verhaal. Soms wordt er in de bibliotheek een knutselwerkje gemaakt rondom het voorgelezen boek. De ouders krijgen in de tussentijd uitleg over diverse kinderboeken en kunnen eventueel direct hun kind lid maken van de bibliotheek.

Feesten

Er zijn natuurlijk vele bijzondere momenten in het jaar. Voor de peuter worden veel van deze speciale momenten met een feest gevierd, aandacht hiervoor is op zijn plaats. De verjaardag van de peuter wordt uitgebreid gevierd, met slingers, een feesthoed en een verjaardagsstoel. Natuurlijk wordt er gezongen en muziek gemaakt voor de jarige en is er een klein cadeautje. De traktatie mag worden rondgedeeld en de hele dag is de jarige het middelpunt van de belangstelling.

Er mag niet op kauwgom of lolly's of harde snoepjes getrakteerd worden. Verder is het prettig als de traktatie wordt aangepast aan de grootte van de maagjes van de peuters. Tenslotte gaat het niet om de hoeveelheid maar om de gezelligheid. Ook andere feesten worden niet vergeten: Sinterklaas, kerst, Pasen, Moederdag en Vaderdag. Wij delen met ouders suggesties voor een passende traktatie.

Sinterklaas is een kinderfeest. Wij hebben ervoor gekozen dat de Sint en pieten niet in 'levende lijve' aanwezig zal zijn. De dagen voor sinterklaas maken we vaak knutselwerkjes en zingen we sinterklaasliedjes. We vieren op allebei de groepen sinterklaas met een voor ieder kind een kadootje. Met kerst zal de ruimte mooi versierd zijn en maken we met de peuters werkjes passend bij kerst. Met

kerst wordt er een kerstontbijt georganiseerd met kleine lekkere hapjes. Met Pasen wordt er met de peuters een leuke knutsel gemaakt en vaak worden er eieren gezocht. Voor Vader- en Moederdag wordt met alle peuters een cadeautje voor papa of mama gemaakt.

Veiligheidsrichtlijnen

Er wordt veel aandacht besteed aan het zorgdragen voor optimale veiligheid van de peuter. (spel)materiaal en materialen worden kritisch en met zorg uitgezocht en aangeschaft. De ruimtes waarin de peuters verblijven zijn veilig en schoon.

Om de veiligheid van de peuters, ouders en pedagogisch professionals zeker te stellen en te voldoen aan de eisen genoemd in de Wet Kinderopvang, komt een afgevaardigde van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (de GGD) eenmaal per jaar langs bij de peuterspeelzaal. Gedurende dit bezoek wordt gecontroleerd of peuterspeelzaal 't Zwanenest voldoet aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt aan peuterspeelzalen. Aan de hand van dit bezoek wordt een GGD-rapport opgesteld met eventuele verbeterpunten op gebied van veiligheid en hygiëne. Er is een Protocol Veiligheid opgesteld en een Protocol Hygiëne. In peuterspeelzaal 't Zwanenest hangt een vergiftigingswijzer, er ligt een presentielijst binnen handbereik en alle schoonmaakmiddelen staan buiten bereik van de peuters. De pedagogisch professionals van de peuterspeelzaal zijn in het bezit van een geldig BHV + AED diploma en een diploma EHBO aan peuters + AED en reanimatie. Een EHBO-doos staat op een vaste plaats in de peuterspeelzaal. De pedagogisch professionals en invalkracht zijn hiervan op de hoogte.

Hygiëne en Zindelijkheid

Ouders kunnen aangeven wanneer zij bezig zijn met zindelijkheidstraining. De pedagogisch professionals gaan dan extra met de peuter naar de wc en ondersteunen het proces van zindelijk worden op de peuterspeelzaal. Wanneer een peuter nog niet zindelijk is wordt het indien nodig door de pedagogisch professionals verschoond. Peuters gaan wanneer zij dit nog niet zelfstandig kunnen altijd onder begeleiding van de pedagogisch professional naar de wc.

Na dit bezoek wordt de peuters geleerd altijd de handen te wassen. De speelomgeving wordt zowel dagelijks (aanrecht, tafels, wc's) als wekelijks schoon gemaakt. (Spel)materiaal dat peuters in hun mond kunnen doen wordt dagelijks gereinigd. Het spelmateriaal wordt regelmatig schoon gemaakt. Ook wordt de peuters geleerd om de elleboog voor de mond te houden tijdens het hoesten. Na het snuiten van de neus worden ook de handen gewassen.

Ziektebeleid

Als een kind ziek is mag het niet naar de peuterspeelzaal komen. De beoordeling hiervan ligt bij de ouders, maar koorts is voor de peuterspeelzaal een indicatie dat peuters te ziek zijn om te komen. Bij twijfel kan er van tevoren telefonisch overlegd worden met de pedagogisch professionals. Als ouders een ziek kind komen brengen mogen de pedagogisch professionals weigeren het kind op te vangen. De beoordeling hiervan ligt bij de pedagogisch professionals. Als peuters ziek worden tijdens de ochtend, worden de ouders gebeld, met het verzoek hun kind op te komen halen. Zodra gemeld wordt dat een kind een besmettelijke ziekte heeft, wordt dit indien nodig gemeld aan de andere ouders, d.m.v. een email met daarin de betreffende informatie over de ziekte. Dit betreft ziektes zoals waterpokken, hoofdluis. Medicijnen worden door de pedagogisch professionals niet toegediend.

Contact met de pedagogisch professionals

Wanneer uw kind wegens ziekte of door andere omstandigheden niet naar de peuterspeelzaal kan komen, kunt u op de betreffende dag tussen 08.00 en 09.00 uur een bericht sturen naar de pedagogisch professionals. Tussen 08.30 en 09.00 uur zijn de pedagogisch professionals telefonisch bereikbaar voor overleg. Wanneer u gedurende de speelochtend contact wilt met de pedagogisch professionals zijn zij telefonisch bereikbaar. Na de speelochtend is er ruimte om de pedagogisch professionals aan te spreken. Wanneer u buiten deze tijden contact wilt met de pedagogisch professionals wordt u verzocht een e-mail of een whatsapp bericht te sturen om een afspraak te plannen. De contactgegevens vindt u onderaan dit werkplan.

Beroepsgeheim

De pedagogisch professionals hebben een beroepsgeheim. Met vertrouwelijke informatie wordt voorzichtig en met zorg omgegaan. Alleen met toestemming van de ouders mogen persoonsgegevens met deskundigen, bijv. de consultatiebureauarts of wijkverpleegkundige, worden besproken. Als een kind wordt bedreigd in de ontwikkeling en de ouders willen niet meewerken of geen toestemming geven om contact op te nemen met derden, kunnen de pedagogisch professionals wel contact opnemen met de organisatie "Veilig Thuis".

Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Indien er bij de pedagogisch professionals een sterk vermoeden ontstaat dat er sprake kan zijn van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag, dan treedt deze meldcode in werking. Het doel van deze Meldcode is slachtoffers beter en eerder in beeld te hebben, sneller te kunnen helpen en de veiligheid beter te kunnen monitoren over langere tijd en wanneer dat nodig is situaties bij vermoedens van onveiligheid te melden bij Veilig Thuis.

De meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag bestaat voor de kinderopvang uit drie delen:

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie
2. Meldplicht bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker
3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen peuters onderling.

De Meldcode bevat voor ieder deel (1, 2 en 3) een afwegingskader toegespitst op de eigen beroepspraktijk, waarmee beroepskrachten kunnen afwegen of het noodzakelijk is een melding te doen bij Veilig Thuis. Dit betekent dat beroepskrachten in stap 4 en 5 van de Meldcode onder andere afwegen of er sprake is van acute of structurele onveiligheid.

Juist omdat de problematiek vaak jarenlang speelt, ontwikkelt Veilig Thuis daarvoor een 'radarfunctie'. Dat betekent dat Veilig Thuis signalen van verschillende melders kan combineren en veiligheid over een langere periode en intensiever volgt. Daarom is het van belang dat vermoedens van ernstig huiselijk geweld, verwaarlozing en kindermishandeling altijd worden gemeld bij Veilig Thuis.

Het protocol Meldcode, gebaseerd op het landelijk protocol 'Kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag' voor de kinderopvang is bekend bij alle medewerkers en wordt nageleefd. De Meldcode is twee keer per jaar een thema tijdens een studieochtend. Het protocol is terug te lezen op de website van Peuterspeelzaal 't Zwanenest. Christa Lodewijks, pedagogisch coach

is tevens de aandacht functionaris. Zij ondersteunt en adviseert de pedagogisch professionals in de Meldcode.

Vier ogen-principe

De peuterspeelzaal draagt zorg voor de uitvoering van het vier ogen-principe op diverse vlakken. Zowel qua inrichting als personele bezetting. Op de peuterspeelzaal staan de pedagogisch professionals nooit alleen op de groep. Zij staan altijd met twee volwassen beroepskrachten. In geval van ziekte van één van de beroepskrachten of een ander noodgeval, wordt er een beroep gedaan op de vaste invalkracht. Met feesten of uitjes kan het zelfs zijn dat we met twee beroepskrachten en een vaste invalkracht staan. Alle medewerkers zijn in het bezit van een geldige VOG.

Onze peuterspeelzaal is voorzien van veel ramen. Naast onze entree is een raam waardoor mensen die het Dorpshuis of de bibliotheek in- of uitgaan, altijd bij de speelzaal naar binnen kunnen kijken. Tussen de speelruimte en de toiletruimte zit een raam en een deur voorzien van een raam. Tijdens een toiletbezoek blijft het contact tussen de beroepskrachten aanwezig. Ook tussen de speelzaal en de buitenspeelruimte zijn veel ramen. Hierdoor kan ook altijd toezicht op elkaar worden gehouden. De onderlinge aanspreekcultuur is laagdrempelig, zodat de pedagogisch professionals de goede punten maar ook evt. twijfels naar elkaar uit kunnen spreken.

Klachten

In het geval u als ouder een klacht heeft over de geboden diensten van de peuterspeelzaal is het van belang dat deze klacht zorgvuldig wordt behandeld. Als de pedagogisch professionals weten wat er leeft bij ouders, kunnen zij daarop inspelen. De peuterspeelzaal staat open voor al uw opmerkingen, vragen of klachten. Wij stellen het dan ook op prijs als u als ouder uw klacht in eerste instantie bij de betrokken pedagogisch professional neerlegt, omdat in de meeste gevallen de klacht door de direct betrokkenen kan worden opgelost. De pedagogisch professionals nemen dan ook elke klacht serieus. Zijn ouders niet tevreden dan kunnen zij gebruik maken van een externe klachtenregeling.

Externe klachtenregeling

Ouders en oudercommissie van peuterspeelzaal 't Zwanenest kunnen hun klacht per 01-01-2016 indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen. De klacht moet dan betrekking hebben op de werkwijze van de peuterspeelzaal of de gedragingen van de pedagogisch professionals, waarbij het gaat om persoonlijk nadeel voor de ouder of het kind. De Geschillencommissie is te bereiken via www.degeschillencommissie.nl/consumenten. Meer informatie en het reglement hiervoor is te lezen op onze website onder het kopje "klachtenregeling".

Slotwoord

Dit pedagogisch werkplan zien de pedagogisch professionals van de peuterspeelzaal niet als een plan dat op de letter dient te worden gevolgd. Het is opgezet om duidelijk aan te geven hoe de pedagogisch professionals hun taken en verantwoordelijkheden zien. Het is een leidraad waaraan kan worden gerefereerd bij meningsverschillen of onduidelijkheden. Tevens moet dit plan ervoor zorgen dat de kwaliteit blijft gewaarborgd. De pedagogisch professionals en de beleidsmedewerker

zullen eens per jaar het plan toetsen aan de werkelijke situatie en bespreken met de oudercommissie, om eventuele wijzigingen en aanvullingen aan te brengen.

Algemene gegevens

Peuterspeelzaal 't Zwanenest VOF
Gevestigd in MFC 't Dorpshuis Middelzand 3508
1788 ES Julianadorp

Postadres:
Wierbalg 2419
1788 VH Julianadorp

Contactpersonen:
Tanja v.d. Hooff: 06-40630838
Vivianne Blom: 06-81684539

E-mailadres: info@peuterspeelzaalzwanenest.nl
Website: www.peuterspeelzaalzwanenest.nl

KvK nummer: 52658090
IBAN nummer: NL47 RABO 0322982146 t.n.v. peuterspeelzaal 't Zwanenest